

Till
Statssekreterare Emil Högberg
Statssekreterare Roger Mörtvik

PM: Industrins erfarenheter av krispaket till näringslivet med anledning av coronaviruset

Bakgrund

Detta PM samlar Sveriges 14 industriorganisationers erfarenheter av regeringens krispaket och stöd med anledning av coronaviruset.

Korttidsarbete

Industrin har sedan finanskrisen 2008–2009 återkommande lyft behovet av ett system för korttidsarbete som är flexibelt och som inte snedvrider den internationella konkurrenskraften till nackdel för svensk industri. Systemet behöver präglas av lättillgänglighet, minimal administrativ belastning samt tydlighet och förutsebarhet. Industrin har sedan korttidsstödet infördes identifierat allvarliga brister.

Synpunkter på administrativa regler för och myndighetshantering av systemet med korttidsarbete

- Regelverket är administrativt betungande, även för större bolag. Enkelhet och tydlighet är viktigt. Företag i flera industrisektorer vittnar om att krångel inneburit att man i slutändan avstått från att ansöka om stöd. En översyn av administrativa regler och Tillväxtverkets hantering bör ske i samverkan med industrins företrädare.
- Regelverket fungerar olika beroende på hur företag är organiserade. En organisation med olika juridiska personer har möjlighet att söka stöd för varje juridisk person, medan ett företag som har all verksamhet inom ett och samma bolag inte kan söka korttidsstöd utifrån behov på enhetsnivå. Stöd bör kunna sökas utifrån organisatorisk enhet, t.ex. driftsenhet och avdelning.
- Regelverket ger för korta frister för att genomföra avstämning samt är för snävt vad gäller undantag från att genomföra avstämning i rätt tid. Tillväxtverkets hantering medför att om företagen tvingas begära anstånd med avstämningen så skjuts även ansökan om stöd för ytterligare månader på framtiden. Reglerna om avstämning i det av Tillväxtverket hanterade systemet bör ändras så att de utformas på samma sätt som de regler som gäller i det av Skatteverket hanterade systemet, det vill säga att avstämning sker efter avslutad period av korttidsarbete.

- Det ställs stora krav på företagen att inkomma med rätt underlag i rätt tid. Det är orimligt att ett företag som är en dag sen med en avstämning ska bli återbetalningsskyldig för hela stödet. Reglerna bör ändras så att en mer flexibel tillämpning möjliggörs.
- Tillväxtverket ger olika besked i frågor av central betydelse för förutsättningarna för stöd, vilket minskar förutsebarhet och rättssäkerhet. En oro för att göra fel hindrar företag som är i behov av stöd från att ansöka.
- Tillväxtverkets handläggning är långsam, vilket måste åtgärdas. Bl.a. bör de administrativa reglerna förenklas.

Synpunkter på möjligheten till flexibilitet under pågående korttidsarbete

- Korttidsstödet fungerar bäst i verksamheter där arbetstiden är förlagd dagtid måndag till fredag. I verksamheter som präglas av kontinuerligt arbete är reglerna mer svårtillämpade och kan resultera i att skiftgången behöver läggas om för att fungera vid korttidsarbete.
- Företagen erfar toppar och dalar även i kristider, varför det är av stor vikt reglerna ger möjlighet till flexibilitet. Regelverket är stelbent vad gäller möjligheten att justera nivåer för arbetstidsreduktion. Om förhållanden ändras måste nya kollektivavtal skrivas och följa de nivåer som anges i lagen. Om justering inte görs riskerar företaget att bli återbetalningsskyldigt för hela stödet avseende de individer som hamnar fel. Ökad flexibilitet behövs för att företagen bättre ska kunna hantera tillfälligt ökad produktion under stödperiod.

Synpunkter på regler av avgörande vikt för systemets konkurrenskraft

- Utdelning ska inte utgöra hinder för korttidsstöd. Det regelverk som nu gäller enligt de tillfälliga reglerna skadar allvarligt systemets konkurrenskraft i relation till motsvarande system i viktiga konkurrentländer och medför att den avsedda konkurrensneutraliteten inte uppnås. Aktuella regler ska inte permanenteras. Eventuell översyn av frågan bör ske i samverkan med industrins företrädare.
- Stödperioden och karenstidens längd bör utformas konkurrensneutralt i jämförelse med motsvarande system i Sveriges konkurrentländer. Nuvarande stödperiod erbjuder inte tillräcklig flexibilitet, förutsägbarhet och planeringshorisont som alternativ till varsel om uppsägningar. En period bör istället uppgå till 12+3 månader.

Intern kompetensutveckling vid korttidsarbete

- I Anders Ferbes slutbetänkande kring stöd för kompetensutveckling (SOU 2019:10) diskuteras intern utbildning och validering med slutsatsen att det centrala är vilken kompetenshöjning som har skett, inte hur den skett. Det anges även att arbetsplatsförlagd utbildning bör berättiga till ekonomiskt stöd/ersättning. Det är olyckligt att lönekostnader för en arbetstagare som handleder en annan arbetstagare vid lärande på arbetsplatsen inte kan utgöra en ersättningsgill kostnad enligt förordningen om ersättning för kostnader för kompetensinsatser vid korttidsarbete.

Sjuklönelagen

- Företag inom industrin upplever att ett viktigt verktyg att hantera korttidsfrånvaro har försvunnit i och med att regler i sjuklönelagen som möjliggör begäran om sjukförstadsintyg slopats tillsvidare. Det är olyckligt att företagen i vissa fall inte har möjlighet att kontrollera och följa upp sådan frånvaro trots att det skulle vara befogat.

Samhällsviktiga sektorer

- Bland annat livsmedelssektorn är klassad som *samhällsviktig*, vad detta innebär i praktiken har inte prövats.